

SZEBERÉNYI KÉT VERSE SZENTLŐRINCI KÉZIRATÁBAN

Ismeretes, hogy az 1955 augusztusában Szentlőrincen (Baranya megye) fellelt iratok között a legbecsebb egy Szeberényi-féle kézirat, mert ez Szeberényi két versén kívül Petőfi három, eddig ismeretlen versét és a már ismert Kuruttyó egy változatát tartalmazza.¹ A kéziratot pozsonyi teológus korában, 1841-ben küldte Szeberényi Balogh Károlynak, a Pécsi Aurora szerkesztőjének, aki néhányat a versekből közlésre jelölt meg benne, így Szeberényi egyik versét is. A csak egyetlen alkalommal megjelent Pécsi Aurorában (1843) azonban nem kerültek közlésre a kiválasztott versek.

Szeberényinek 1848-ban kiadott két verseskötetében² e kéziratának két költeménye szintén nem szerepel és más megjelenésükről nincs tudomásunk. Valószínű, hogy nem szándékosan hagyta ki Szeberényi ezt a két verset a köteteiből, hanem teljesen elfelejtkezett róluk, akár csak arról, hogy ő maga is lemásolta és elküldte Balogh Károlynak Pécsre három más Petőfi-verssel együtt a Kuruttyót is, amelyet azután emlékezéseiben elveszettnek mond.³ A versek szövege a következő :⁴

*Hondalok.*⁵

*Két ezer milliók
Buzgón imádanak,
Fohászaim hozzád
Epedve szállanak.*

*Oltárom a' magas
Kárpátok' ormai,
Templomom a' kies
Haza határai ;*

*'S miért imádkozom,
Ez árva nemzet az,
Hogy díszesítse szép
Virágtei tavasz.*

[Balogh javítása : Virágzó...]

*'S míg bennem él erő,
Addig imádkozom,
Talán ez által rá
Ég áldását hozom.*

*De ha buzgó imám
Ki nem hallgattatik,
'S kietlen vad tele
Dülni meg nem szűnik :*

*Ha gyöngye szózatom
Hiába hangzik el :*

¹ A kézirat külső leírását és történetét ld. az Irodalomtörténet 1956. évi 2. sz.-ban megjelent dolgozatomban.

² Búvirágok. Pest, 1848. és Forradalmi szikrák. Pest, 1848. Mindkettő J e n ő f i -ánéven.

³ Vö. Szeberényi Lajos : Néhány év Petőfi életéből. Szeged, 1861. 21. l.

⁴ Központozás- és betűhív közlés.

⁵ A cím-ok szótagja ceruzával — feltehetően Balogh által át van húzva. A címtől balra tintával 2-es szám van jegyezve, jobbra ceruzával a Balogh által szándékolt közlés évszáma : 1842.

Most — éttem reggelén —
Szakadj meg ó kebel!

Keresni siron túl
Ama dicső ahzát,
Hol béke angyal
Malasztát hinti rád.

II.

Sötét az égi kör
Feletted ó hazám,
Melly bőven áldásid
Árasztod énreám!

Határidon miért
Kiellen vad vihar,
Miért feletted ég
Derülni nem akar?

Érezni sérveid
Ég mért nem ad szívet
'S könyörrre hajtani
Magzatid' könnyeket?

Beléd az ég' ura
Miért nem alkotott
Melly menydörögni tud
Hatalmas szózatot?

Avagy miért inkább
Nem irti ki engemet,
Ne lássam, ó haza!
Kinzó inségedet?

Az atya

Varsó' határain
Lefolyt a' háború,
Felette nap helyett
Fekszik nehéz ború.

Egy atya nyugoszik
Visztula' partjain,
Keblében fájdalom
És bűnövelte kin.

Vértől, mit ontának
A' hadban lengyelek
A' csendesült folyam
Hulláma gőzeleg.

'S im jó, ki harcba szállt
A' bús atya fia,
Kit nem hagyott a sors
Honáért halnia.

Szemében köny remeg
Bús keble fen dobog,
Mert szép szülőföldé'
Hantjára lépni fog. —

Letette jegyverét,
Meltyen pirosanak
Ellen' vércseppi, mik
Általa hulltanak.

[a 'lengyelek' szó utolsó betűje eredetileg g-vel írva,
de k-ra javítva]

*Az elhagyott szülő
Előtt letérdépel
'S hozzá szívhatólag
Imígyen esdekel ;*

*'Kit hön szerettelek,
Atyám! bocsánatot,
Hogy a' rabságban is
Éltem el nem hagyott ;*

*Atyám, bocsánatot,
Hogy harc között halált,
Mellyet kerestem én
E' kebel nem talált.*

*Vond vissza átkodat,
Mít egykoron hozál,
Szabadság' harcain
Ha nem lel a' halál !'*

*Fölvette jegyverét
Mellyen pirosának
Eleven' vércseppi, mik
Általa hulltanak,*

[Szeberényi javítása]

*Fölvette jegyverét
Az elbusult atya
'S keserves könyeket
Reája hullata,*

*Fiának vérében
Élét megszentelé
's] Maga is általa
Halálát föllelé⁶.*

[Szeberényi kihagyása]

Szeberényi Lajos

* A vers tárgyával, ill. a polonofil irodalommal kapcsolatban vö. Zolnai Béla: A magyar biedermeier Bp. É. n. 72. l. és A magyar és a lengyel nép közös küzdelmeinek hagyományaiból. Bp. 1954. 22–25. l.